

نظر گوته آلمانی در مورد حافظ ایرانی

کارشناس ادبی و فلسفی با اشاره به اینکه حافظ الگوی جاودان زبان و ادبیات فارسی است، گفت: شعر کالا نیست که کهنه و نو داشته باشد، چه بسا بسیاری از اشعار دهه‌های اخیر کهنه‌تر از اشعار نخستین دهه‌های شعر فارسی هستند ولی غزل‌های ناب حافظ با عظمت و جبروت تمام فاتح روزگاران است...

نظر "گوته" آلمانی در مورد "حافظ" ایرانی/ حافظ الگوی جاودان ادبیات فارسی
کارشناس ادبی و فلسفی با اشاره به اینکه حافظ الگوی جاودان زبان و ادبیات فارسی است، گفت: شعر کالا نیست که کهنه و نو داشته باشد، چه بسا بسیاری از اشعار دهه‌های اخیر کهنه‌تر از اشعار نخستین دهه‌های شعر فارسی هستند ولی غزل‌های ناب حافظ با عظمت و جبروت تمام فاتح روزگاران است.

دکتر محمد بقایی ماکان به مناسبت روز بزرگداشت حافظ درباره جایگاه او در شعر و ادبیات ایران به خبرنگار مهر گفت: حافظ بی تردید یکی از درخشانترین چهره‌های شعر ایران و جهان است و منزلت او در این زمینه چندان بالاست که بزرگترین اندیشمندان و شاعران جهان او را مورد ستایش قرار داده‌اند. به عنوان نمونه می‌توان از ستایش گوته شاعر بزرگ آلمانی یادکرد که تحت تأثیر زیباییهای کلامی و فکری خواجه شیراز گفته است > ای کاش من کوچکترین شاگرد مکتب حافظ می‌بودم.

وی افزود: ارزش این گفته گوته زمانی می‌تواند به درستی فهم کرد که بدانیم متفکر پرآوازه‌ای مانند محمد اقبال لاهوری در قیاس افکار خود با گوته گفته است که من زمانی به محدودیت اندیشه خود پی بردم که با افکار گوته آشنا شدم. از همین روست که در خصوص دیدگاههای بزرگان ادبی و فلسفی جهان در مورد حافظ کتابهایی به زبان فارسی تألیف و ترجمه شده که نشان دهنده میزان تأثیر او بر چهره‌های بزرگ ادبیات جهانی است.

این کارشناس ادبی و فلسفی ادامه داد: چهره‌های بزرگی که جملگی گفتار و افکار او را در قالب تشبیهاتی مانند جواهر درخشان و الماس تراش خورده یاد کرده‌اند که حلاوت و دلنشینی چهچه هزاردستان را دارد.

این محقق و پژوهشگر حوزه زبان و ادبیات فارسی درباره معنویت و اخلاق در منظر حافظ نیز اظهار داشت: خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی که او را به درستی لسان الغیب نامیده‌اند آیین تمام نمای فرهنگ ایرانی و اسلامی در قالب افکار عرفانی است که خواننده خود را به صفای بطن، تعالی روح، دانایی و پیروی از آموزگاران، خردمندان و استحکام شخصیت انسانی و مانند اینها سوق می‌دهد.

بقایی یادآور شد: اگر در برخی ابیات او دیدگاههای خارج از الگوهای یاد شده ارائه می‌شود در حقیقت بازگو کننده ارزشهای مطرح در جامعه اوست که در شعر وی تجلی می‌یابد، ولی در مجموع اشعار حافظ از منظر اخلاق فردی و جمعی مبتنی بر دو اصل معنویت و واقعیتهای زندگی است.

وی افزود: بدین معنا که او نه آنچنان شیفته عالم بالا است که حقایق زندگی موجود را نادیده بگیرد و نه آنقدر پایبند جهان مادی است که از عالم بالا غافل شود. از اینرو هدف نهایی شعر حافظ را می‌توان در آمیزه‌ای از عقلانیت و معنویت خلاصه کرد.

نویسنده "نیچه اقبال و مولوی" حافظ را یکی از چهره‌های همیشه ماندنی ادبیات جهان دانست و گفت: حافظ مانند سعدی برای زبان و ادبیات فارسی الگویی جاودان است و تنها شاعری است که سبب شده تعریف پدیده‌ای به نام شعر نو بی سرانجام بماند زیرا شعر او چه از نظر ساختاری و چه از لحاظ محتوایی، مصداق دقیق شعر نو به شمار می‌آید.

این مترجم و نویسنده در پایان اشاره کرد: از این جاست که پدیده‌ای با عنوان شعر نو فقط جنبه‌ای صوری یافته است و حافظ بزرگترین دلیل است برای آنکه گفته شود شعر کالا نیست که کهنه و نو داشته باشد. ای بسا که بسیاری از اشعار دهه‌های اخیر کهنه‌تر از اشعار نخستین دهه‌های شعر فارسی هستند ولی غزل‌های ناب حافظ به قول گوته با عظمت و جبروت تمام فاتح روزگاران است.